

Використання методів інтерактивного навчання у сучасному змісті освіти дорослих

Юлія Сидоренко

УДУ імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна/КЗКОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», м. Біла Церква, Україна

ORCID 0009-0008-7060-9707

Анотація: у статті досліджено особливості застосування методів інтерактивного навчання в системі сучасної освіти дорослих. В умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства та зростаючої потреби в безперервному професійному й особистісному розвитку, освіта дорослих набуває стратегічного значення. Авторка підкреслює, що традиційні пасивні форми подачі матеріалу є малоефективними для дорослих слухачів, які мають власний досвід, сформовані життєві уявлення та обмежений ресурс часу. У центрі дослідження – інтерактивне навчання як педагогічна технологія, що базується на активній участі, співпраці та діалозі між учасниками освітнього процесу. У статті розглядається значення інтерактивного навчання як чинника підвищення професійної компетентності педагогів початкової школи в умовах цифрової трансформації освіти. Зазначено, що сучасна освітня система вимагає від педагогів постійного професійного зростання, вдосконалення особистісних та професійних якостей, розвитку критичного мислення, креативності, вміння працювати в команді та використовувати інноваційні технології навчання. Авторка акцентує увагу на необхідності використання методів інтерактивного навчання в курсах підвищення кваліфікації педагогів як ефективного засобу розвитку професійних компетентностей. Окреслено типологію інтерактивних методик за класифікацією О. Пометун і Л. Пироженко: технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, а також технології опрацювання дискусійних питань. Наведено приклади найефективніших методів інтерактивного навчання, зокрема «мозковий штурм», «обговорення в колі», «малюй і пиши», кейс-методи, «дебати», метод ПРЕС, кластери тощо. Важливим аспектом статті є опис структурної моделі інтерактивного заняття, яка передбачає поетапну організацію освітньої взаємодії: мотиваційний етап, представлення теми, надання інформації, практичну діяльність, дискусійні форми роботи, актуалізацію знань та завершення заняття через рефлексію. Зокрема, запропоновано ефективні методи мотивації слухачів курсів, зокрема криголами та творчі завдання для активізації учасників.

Ключові слова: освіта дорослих, інтерактивне навчання, інтерактивні методи, методи інтерактивного навчання, технології інтерактивного навчання, безперервне навчання, мотивація, критичне мислення, фасилітація.

1. Вступ

У сучасному світі, що постійно змінюється під впливом технологічного прогресу, соціальних трансформацій і глобалізаційних процесів, поняття освіти протягом усього життя (lifelong learning) набуває особливої актуальності. Освіта дорослих перестає бути другорядною сферою, натомість вона стає ключовим інструментом професійної мобільності, особистісного розвитку та соціальної інтеграції.

Освіта дорослих охоплює широкий спектр навчальних заходів для осіб після завершення формальної шкільної або університетської освіти. Це можуть бути курси підвищення кваліфікації, професійні тренінги, семінари, онлайн-курси, громадські освітні ініціативи, а

також самостійне навчання. В умовах швидкої зміни ринку праці та постійної появи нових знань, умінь і компетенцій, які потребує сучасне суспільство, освіта дорослих стає не розкішшю, а необхідністю.

Однак традиційні підходи до навчання – лекції, конспектування – виявляються малоефективними для дорослої аудиторії. Дорослі слухачі мають власний життєвий досвід, сформовані уявлення та обмежений час, що вимагає від навчального процесу більшої практичності, діалогічності та гнучкості. Саме тому зростає значення методів інтерактивного навчання – таких, які передбачають активну участь усіх учасників освітнього процесу. Адже, інтерактивне навчання – це підхід, що базується на співпраці, обміні думками, груповій роботі, вирішенні проблемних ситуацій, моделюванні реальних подій. Сюди належать такі методи, як «мозковий штурм», рольові та ділові ігри, кейс-метод, фасилітація, дебати, навчальні проєкти тощо. Вони сприяють не лише кращому засвоєнню матеріалу, а й формуванню критичного мислення, комунікативних навичок, вміння працювати в команді – навичок, які вкрай затребувані у сучасному світі.

Попри численні переваги, впровадження інтерактивних методів у навчання дорослих пов'язане з низкою проблем: недостатня підготовка викладачів, обмежені технічні ресурси, спротив змінам з боку окремих учасників процесу, а також нестача адаптованих програм для різних категорій дорослих слухачів. Саме ці суперечності зумовлюють актуальність дослідження. Наукове обґрунтування ефективного використання методів інтерактивного навчання у змісті освіти дорослих є важливим кроком до оновлення освітніх підходів, підвищення якості навчання та розвитку культури безперервного навчання в Україні.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження – система освіти дорослих у сучасних соціокультурних умовах, зокрема в контексті реалізації принципів безперервної освіти, саморозвитку, професійної мобільності та адаптації до змін у суспільстві й на ринку праці. Освіта дорослих охоплює широке коло форм: неформальну та інформальну освіту, курси підвищення кваліфікації, тренінги, семінари, онлайн-навчання, корпоративне навчання та інші. Предмет дослідження – методи інтерактивного навчання, їхні типи, принципи, способи впровадження, ефективність застосування у навчанні дорослих, а також їхній вплив на якість засвоєння знань, формування компетентностей і підвищення мотивації до навчання та праці.

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження – здійснити теоретичний аналіз джерел та обґрунтувати шляхи ефективного впровадження методів інтерактивного навчання у сучасний зміст освіти дорослих з метою підвищення якості навчального процесу, мотивації слухачів та професійної компетентності викладачів.

Для досягнення поставленої мети визначено задачі дослідження: проаналізувати науково-теоретичні основи інтерактивного навчання та його роль у системі освіти дорослих та запропонувати методи інтерактивного навчання, які можливо використовувати під час проведення курсів з підвищення кваліфікації.

4. Аналіз літератури

Аналіз останніх публікацій вказує на те, що методи інтерактивного навчання продовжують розвиватися, особливо в контексті стрімкого прогресу цифрових технологій. Недавні дослідження підтверджують їхній суттєвий позитивний вплив на навчальні результати, зокрема на підвищення мотивації, розвиток критичного мислення, формування комунікативних навичок та покращення процесу запам'ятовування. Окрім того, дослідження

G. Stahl демонструють зростаючу роль інтерактивних онлайн-платформ і інструментів для спільної роботи в умовах дистанційного та змішаного навчання, а також вивчають теоретичні та практичні аспекти використання цих платформ для досягнення ефективних результатів навчання. У провідних країнах світу інтерактивне навчання давно стало основою освітніх стратегій для дорослих. У Німеччині функціонують центри Volkshochschule (VHS), які використовують інтерактивні моделі, зокрема фасилітацію, навчання в групах, ділові ігри. У Скандинавських країнах освіта дорослих базується на принципах діалогу, рівності, співпраці та активної участі. У США широко застосовується концепція «active learning», в якій інтерактивні методи (case study, рольові ігри) вважаються стандартом в системі безперервної освіти.

5. Методи досліджень

В роботі використано такі методи, як: теоретичний аналіз, синтез, класифікація, узагальнення, систематизація.

6. Результати дослідження

Сучасна система освіти та стрімкий розвиток новацій, які відбуваються в освітньому просторі в умовах реформ і змін, висувають нові вимоги до розвитку професійних компетентностей сучасних педагогів. Йдеться про вдосконалення вмінь і навичок, необхідних для професійного, духовного, культурного зростання й самовираження.

І. Зязюн у своїх дослідженнях визначив, що основною метою освіти є «всезагальний розвиток особистості, формування її культури, індивідуального досвіду, творчої інтуїції й самовіддачі, соціальної та екологічної відповідальності, глобальної самосвідомості... Система освіти створюється для людини, функціонує і розвивається в її інтересах, слугує повноцінному розвитку особистості і в ідеалі її призначення – щастя людини» [4; 5].

Цифрова трансформація є невідворотним явищем, яке охоплює увесь світ. Сучасні технології постійно інтегруються в наше повсякденне життя. У зв'язку з цим педагогу необхідно постійно оновлювати свої знання й уміння, поєднуючи навчання з професійною діяльністю. Сучасну освітню взаємодію формують такі ключові чинники, як глобалізація та діджиталізація, які суттєво впливають на розвиток особистості та суспільства у XXI столітті. [7].

Отже, сучасна освіта спрямована на пошук нових форм навчальної діяльності, які сприяють розвитку критичного мислення, креативності, демократичного спілкування, прийняття обґрунтованих рішень. Це забезпечується активною та системною взаємодією між усіма учасниками освітнього процесу. Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок взаємодії, співпраці й лідерства – ключових для сучасного педагога.

Розвиток професійної компетентності вчителя початкових класів суттєво впливає на соціально-психологічний клімат освітнього середовища, ефективність освітнього процесу, здатність використовувати психологічні методи впливу та впроваджувати інноваційні підходи в роботі.

Аналіз наукових джерел підтверджує важливість методів інтерактивного навчання в системі освіти дорослих. Для підвищення професійної майстерності педагогів та забезпечення цікавого й результативного освітнього процесу, викладачам курсів підвищення кваліфікації слід створювати умови для активного впровадження технологій інтерактивного навчання. Їх універсальність полягає в можливості застосування на різних етапах заняття та з учасниками різного віку.

Навчання із використанням методів інтерактивного навчання це спільне, активне, кооперативне навчання, де всі учасники освітнього процесу – слухачі й викладачі – виступають рівноправними суб'єктами.

На думку Н. Рудницької технологія інтерактивного навчання це така форма організації освітнього процесу, яка передбачає обов'язкову залученість кожного учня до пізнавальної діяльності. Кожен учасник отримує чітке індивідуальне завдання, за результатами виконання якого має публічно прозвітувати. Якість виконання загального завдання групи безпосередньо залежить від внеску кожного її члена [8].

О. Пометун і Л. Пироженко класифікують інтерактивні технології за формами організації навчальної діяльності та поділяють їх на чотири групи [10]:

- «інтерактивні технології кооперативного навчання (робота в малих групах, парах, трійках, акваріум, карусель, два-чотири-всі разом тощо);
- інтерактивні технології колективно-групового навчання (мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, ажурна пилка, аналіз ситуацій, навчаючи – вчусь, дерево рішень тощо);
- технології ситуативного моделювання (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація, спрощене судове слухання, сніжний ком тощо);
- технології опрацювання дискусійних питань (метод ПРЕС, займи позицію, кейс-метод, дискусія, безперервна шкала думок, дискусія в стилі телевізійного ток-шоу, дебати тощо)».

Використання цих методів дозволяє досягти високих результатів у засвоєнні навчального матеріалу, активізує пізнавальну діяльність, розвиває інтелектуальний потенціал, формує навички самонавчання, саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Серед популярних методів інтерактивного навчання виділяються [2;3;6]:

- Метод «мозкового штурму» передбачає залучення слухачів до спонтанного висунування ідей з обраної теми. Усі запропоновані думки фіксуються, після чого проводиться їх систематизація-класифікація та групування за спільними ознаками. Надалі ці ідеї стають основою для подальшої роботи протягом заняття: їх аналізують, уточнюють, узагальнюють або спростовують у відповідності до навчальних завдань;
- Метод «Малюй і пиши» передбачає активну участь слухачів у візуалізації та фіксації власних ідей, думок чи пропозицій відповідно до запропонованої теми. Учасникам пропонується зобразити або письмово оформити свої міркування, спостереження чи асоціації, що виникли під час заняття. Наприклад, при вивченні теми, пов'язаної з розвитком інформаційно-цифрової компетентності, можна запропонувати слухачам зобразити у вигляді схеми або малюнка ті онлайн-сервіси, які вони запам'ятали після викладу основного матеріалу. Такий підхід сприяє кращому засвоєнню інформації, розвитку креативності та залученню до активного осмислення змісту;
- Виготовлення постерів або флаєрів є ефективною формою творчої діяльності, що сприяє розвитку креативного мислення, навичок візуалізації інформації та вміння працювати з навчальним матеріалом. У процесі створення таких продуктів учасники узагальнюють ключові ідеї, виокремлюють головне, структурують зміст відповідно до теми та цільової аудиторії, а також розвивають дизайнерське мислення й комунікативні вміння;
- «Обговорення в колі» передбачає залучення кожного учасника до висловлення власної думки щодо запропонованої проблемної теми. У межах цього методу всі учасники мають змогу по черзі висловитися, поділитися своїм баченням, досвідом чи міркуваннями. Такий формат сприяє не лише активному включенню кожного до обговорення, а й дозволяє виявити, проаналізувати та окреслити основні труднощі або проблеми, з якими можна зіткнутися в контексті розглядуваного питання;
- Метод «Дебати» передбачає організацію обговорення певної проблемної теми, у ході якого кожен учасник має можливість представити, обґрунтувати та захистити одну з протилежних точок зору. Такий формат взаємодії сприяє розвитку вміння аргументовано відстоювати власну позицію, формулювати переконливі тези, водночас демонструючи толерантність і повагу до думок інших учасників дискусії. Дебати активізують критичне мислення, аналітичні здібності та навички публічного мовлення.

Виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок, що методи інтерактивного навчання мають бути спрямовані на чітке досягнення цілей заняття та забезпечення очікуваних результатів. Водночас доцільним є включення елементів несподіванки та творчості, що стимулюють активність учасників, розвиток креативного мислення, ініціативності та здатності до пошуку нових підходів у професійній діяльності.

Плануючи курси підвищення кваліфікації педагогів як у загальному контексті, так і при побудові окремих занять, ми пропонуємо структурувати навчальний процес за наступною моделлю:

Схема 1. Структура інтерактивного заняття.

Метою першого етапу є зосередження уваги слухачів на актуальній проблемі та пробудження широго інтересу до запропонованої теми. Адже без внутрішньої мотивації та прагнення до пізнання неможливо досягти високої ефективності освітнього процесу. Саме тому на цьому етапі доцільно застосовувати такі методи, як бесіда, розповідь, демонстрація наочності, а також прості інтерактивні техніки, зокрема «мозковий штурм», «мікрофон», «криголами». Особливу цінність становить використання вправ із категорії «Криголами для зустрічей» це спеціально розроблені ігрові або тренінгові активності, покликані створити дружню, невимушену атмосферу взаємодії серед учасників. Такі вправи допомагають подолати початкову скутість і напругу, сприяють налагодженню відкритого спілкування та ефективної командної роботи вже з перших хвилин зустрічі.

Для прикладу можна запропонувати такі вправи, які легко адаптувати навіть до формату онлайн-занять [1]. Одна з них — *Show and Tell: Workspace Edition*. Суть вправи полягає в тому, що викладач просить кожного учасника показати якийсь унікальний предмет зі свого робочого місця та розповісти про його значення або історію, пов'язану з ним. Це може бути як звичайне горнятко, так і креативний елемент декору. Такий «криголам» не лише створює дружню атмосферу, а й вносить особистісний аспект у дистанційну взаємодію, допомагаючи учасникам краще пізнати одне одного та відчувати емоційний зв'язок.

Знайомство через Емої. Запрошуємо учасників заняття представитись, використовуючи лише емодзі. Вони можуть відображати їхній настрій, хобі або цікаві факти про себе. Інші учасники мають здогадуватись, що саме означають ці емодзі, або просто насолоджуватись історіями, які вони розповідають.

Безлюдний острів. Запрошуємо учасників поділитися трьома речами, які вони взяли б із собою на безлюдний острів, та пояснити чому. Це цікавий спосіб дізнатися про індивідуальні пріоритети та вподобання.

Другий етап включає презентацію теми та очікуваних результатів навчання. Мета викладача – забезпечити розуміння слухачами змісту їхньої діяльності, тобто того, чого вони мають досягти під час заняття та яких результатів від них чекають.

Надання необхідної інформації. Цей етап передбачає надання слухачам курсу достатнього обсягу інформації для виконання практичних завдань у найкоротші терміни. Це можуть бути міні-лекції, роздаткові матеріали для самостійного ознайомлення, домашні завдання або використання технічних засобів навчання та наочних посібників для вивчення матеріалу.

Наступний етап заняття, не менш важливий, інтерактивні вправи (практичний блок), які допоможуть закріпити опрацьований матеріал.

Дискусійні ситуації використовуються для формування пізнавальної активності слухачів курсів. Участь у дискусіях сприяє розвитку критичного мислення, уточненню власної позиції та поглибленню знань з обраної проблеми. На нашу думку, використання дискусій на заняттях сприяє розвитку професійних компетентностей шляхом доведення власної позиції та досягнення спільного вирішення проблем. На початку аудиторних дискусій потрібно проводити заохочувальні бесіди з метою створення позитивного настрою на дискусію. Ефективність використання дискусійних ситуацій залежала від чіткої організації: визначення часу, необхідного для обговорення, узгодження з іншими видами роботи, планування дискусії, дотримання правил учасниками та підбиття підсумків.

Серед поширених прийомів використання дискусійних ситуацій можемо запропонувати Метод PRES та прийом Неперервна шкала думок.

Метод PRES спрямований на розвиток в учасників уміння висловлювати власну думку, аргументувати її та наводити приклади для підтвердження своїх слів. Основні етапи, яких необхідно дотримуватися, формуючи відповідь:

Позиція – починаємо відповідь зі слів: «*Я вважаю...*», висловлюючи власну думку щодо певної ситуації або проблеми;

Причина – аргументуємо свою думку, пояснюючи «*тому що...*». Це дозволяє зробити відповідь обґрунтованою.

Приклад – ілюструємо думку конкретними фактами, подіями або досвідом: «*Наприклад...*».

Неперервна шкала думок, методика використовується для організації дискусії та обговорення суперечливих питань. Її основна мета — допомогти учасникам:

Визначити власну позицію: кожен учасник обирає місце на шкалі, яке відображає його точку зору на дискусійне питання (наприклад, шкала від «Повністю згоден» до «Повністю не згоден»).

Обґрунтувати вибір: пояснити, чому обрали саме таку позицію.

Дослідити інші думки: слухаючи аргументи інших, учасники можуть аналізувати протилежні думки, ставити уточнюючі запитання та за потреби, змінювати своє місце на шкалі.

Ці методи можна ефективно інтегрувати у навчальний процес, особливо під час вивчення гуманітарних дисциплін, обговорення соціальних або етичних питань.

Інтерактивна вправа під назвою «Кластер» останнім часом набула популярності. Викладач під час проведення курсів підвищення кваліфікації вчителів початкової школи варто використовувати цю вправу для актуалізації базових знань та їх систематизації. На початку заняття малюємо на дошці еліпс і заповніть порожні квадратні об'єкти навколо нього. Наприклад, посередині малюємо еліпс зі словосполученням «психологічна компетентність» і заповніть порожні квадрати навколо нього словами, які мають спільну етимологію.

Схема.2. Шаблон для виконання вправи «Кластер».

Завершальний етап – підсумок (рефлексія). Рефлексія щодо результатів є важливою та невід’ємною частиною занять, що використовують методи інтерактивного навчання. Вона може бути представлена в різних формах: індивідуальна робота, робота в парах, групові обговорення, дискусії тощо. Одним з методів рефлексії є прийом «ТРИ–ДВА–ОДИН». Слухачам пропонується виконати наступні завдання:

1. У першому рядку запишіть три факти, які були новими, цікавими або несподіваними;
2. У другому рядку – два факти, які здались нецікавими, не корисними або вже були відомі;
3. У третьому рядку – один факт, який хочеться вивчити детальніше або поглибити знання з нього.

Кожне заняття можемо закінчувати вправою «Незакінчене речення» (3-5 хвилин). Цю вправу можна виконувати усно або письмово. Наприклад, за бажанням слухачі коротко підсумовують результати заняття у такому форматі: «Найважливішим для мене сьогодні було...», «Я дізнався (лася) сьогодні про те, що...», «Найбільше мене вразило те, що...».

8. Перспективи подальшого розвитку досліджень

У контексті стрімких соціальних змін, цифрової трансформації та безперервного оновлення професійних компетентностей, освіта дорослих набуває нових смислів і форм. Зокрема, методи інтерактивного навчання стають невід’ємним компонентом ефективної андрагогічної практики. Вивчення досвіду впровадження технологій та методів інтерактивного навчання у системах освіти дорослих інших країн може дати поштовх до розвитку національних підходів та створення адаптованих стратегій.

9. Висновки

У процесі навчання слухачі курсів підвищення кваліфікації мають не лише пасивно сприймати інформацію та занотовувати запропоновані викладачем ідеї, а й активно залучатися до освітнього процесу: формулювати власні думки, аналізувати проблеми, брати участь у

дискусіях, шукати шляхи їх вирішення, здійснювати спостереження тощо. Основна мета такого підходу – сформувати вміння застосовувати отримані знання та навички в практичній діяльності й налагоджувати ефективний зворотний зв'язок. Дослідники й освітяни переконані, що саме методи інтерактивного навчання забезпечують найвищу результативність у засвоєнні знань, розвитку професійних компетентностей, особистісних якостей і практичних умінь сучасного педагога.

Під час навчання слухачі курсів підвищення кваліфікації повинні не лише слухати та записувати ідеї, запропоновані викладачем, але й активно генерувати власну інформацію, визначати та обговорювати проблеми, знаходити рішення, робити спостереження та інше. Метою такого навчання є здатність застосовувати набуті знання та навички на практиці та створювати зворотній зв'язок. Науковці та практики стверджують, що найефективніше засвоєння знань, розвиток вмінь, особистісних якостей та професійних компетенцій сучасного вчителя відбувається через використання інтерактивних методів і форм навчання в освітньому процесі.

Завдяки технологіям та методам інтерактивного навчання учасники мають можливість: аналізувати інформацію, творчо підходити до засвоєння матеріалу та робити навчання більш доступним; навчитися формулювати власну думку, коректно її виражати, обґрунтовувати свою позицію та вести дискусії; вчитися слухати й поважати думки інших; розширювати соціальний і професійний досвід шляхом моделювання різноманітних життєвих і фахових ситуацій; удосконалювати вміння налагоджувати ефективну взаємодію в колективі, розв'язувати конфлікти, знаходити компромісні рішення та орієнтуватися на діалог і досягнення згоди; формувати навички проєктної діяльності, самостійної роботи та творчого підходу.

Список літератури:

1. криголамів для зустрічей: веселі та змістовні заходи. URL: <https://www.doola.com/uk/blog/ice-breakers-for-meetings/> (дата звернення: 05.10.2024)
2. Братко О. М. Інтерактивні методи як засіб розвитку професійних компетентностей у студентів. *Педагогічний альманах*. 2018. № 2. С. 65-70.
3. Бурчак С., Дмитренко В. Використання інтерактивних форм і методів у процесі формування проєктної компетентності майбутніх учителів технологій. *Вісник науки та освіти*. 2024. №5 (23). С. 773-782.
4. Єгорова В. В., Голубєва М. О. Інноваційні педагогічні технології в сучасному навчально-виховному процесі ВНЗ. *Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2009. Том 97. с.28-31.
5. Зязюн І. А. Культура в контексті політики та освіти. *Мистецтво та освіта*. 1998. № 2. С. 2–8.
6. Лях І. М., Савенков О. І., Чобаль В. В., Гладкий К. І. Використання інтерактивних методів навчання: шлях до ефективної освіти. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 4 (286). С. 14-20.
7. Патиченко М. Використання цифрових інтерактивних технологій в освітньому процесі. *Порадник*. Київ : КВПУТДО. 2021. 18с.
8. Рудницька Н. Ю. Особливості використання інтерактивних технологій навчання математики у процесі підготовки майбутніх вчителів початкових класів. *Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В. Є.Литньова, Н. Є. Колесник, Т. В. Наумчук*. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. С. 77-81.
9. Савченко О. В. Проєктна компетентність як складова професійної підготовки вчителів: методологічні аспекти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. №12. С. 82-88.

10. Сучасний урок. Інтерактивні технології: Наук.-метод. посібн. / За ред О. І. Пометун. Київ :Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
11. Dichev C., Dicheva D. Gamification in Education: A Systematic Mapping Study. *Journal of Educational Technology & Society*, 2021. №24(1). С. 1-18.

Use of interactive teaching methods in the modern content of adult education

Yuliia Sydorenko

Ukrainian State University named after Mykhailo Drahomanov Kyiv, Ukraine\Bilotserkivskyi Humanitarian and Pedagogical Vocational Colleg, Bila Tserkva, Ukraine
ORCID 0009-0008-7060-9707

Abstract: This article explores the specific features of applying interactive teaching methods within the system of modern adult education. In the context of rapid development of the information society and the growing need for continuous professional and personal development, adult education is gaining strategic importance. The author emphasizes that traditional passive forms of material presentation are ineffective for adult learners who possess their own experiences, established life views, and limited time resources. The focus of the study is interactive learning as a pedagogical technology based on active participation, collaboration, and dialogue among participants in the educational process. The article examines the significance of interactive learning as a factor in enhancing the professional competence of primary school teachers in the context of digital transformation in education. It is noted that the modern education system requires teachers to engage in constant professional growth, to improve personal and professional qualities, develop critical thinking, creativity, teamwork skills, and the ability to use innovative teaching technologies. The author highlights the necessity of using interactive teaching methods in professional development courses for teachers as an effective tool for developing professional competencies. The typology of interactive methods is outlined based on the classification by O. Pomietun and L. Pyrozhenko: cooperative learning technologies, collective-group learning, situational modeling, and discussion-based learning technologies. Examples of the most effective interactive methods are provided, including brainstorming, round-table discussions, “draw and write,” case methods, debates, the PRESS method, clusters, and others. An important aspect of the article is the description of the structural model of an interactive lesson, which involves a step-by-step organization of educational interaction: motivational stage, topic presentation, information delivery, practical activities, discussion formats, knowledge actualization, and lesson completion through reflection. In particular, effective methods of motivating course participants are proposed, including icebreakers and creative tasks to activate learners.

Key words: adult education, interactive learning, interactive methods, interactive teaching methods, interactive learning technologies, lifelong learning, motivation, critical thinking, facilitation.
